

Historia sztuki
Rok akademicki 2010/2011

1.	Nazwa przedmiotu	<i>Metody i kierunki badań w historii sztuki</i>
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Historii Sztuki UJ
3.	Kod przedmiotu	WH.IHS-0235
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Grupa treści kształcenia, w ramach której przedmiot jest realizowany	
6.	Typ przedmiotu	
7.	Rok studiów, semestr	I rok studiów II stopnia, semestr zimowy
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	prof. dr hab. Wojciech Bałus
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
10.	Formuła przedmiotu	wykład
11.	Wymagania wstępne	
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana przedmiotowi	10 na studiach stacjonarnych 13 na studiach niestacjonarnych
14.	Czy podstawa obliczenia średniej ważonej?	Nie
15.	Założenia i cele przedmiotu	Student po ukończeniu kursu powinien posiadać uporządkowaną wiedzę na temat podstawowych metod badawczych historii sztuki, zarówno stosowanych w przeszłości, jak i używanych obecnie.
16.	Metody dydaktyczne	Wykład z elementami konwersatorium w postaci krytycznej lektury tekstów na zajęciach
17.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także	Egzamin ustny – wymagana będzie odpowiedź na dwa pytania z zakresu materiału przerabianego na wykładach, uzupełnionych o lekturę tekstów źródłowych podanych jako obowiązkowe

	formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	
18.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p><u>I. Początki i kształtowanie się metod historii sztuki</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Początki historii sztuki (Vasari: biografistyka, normatywne pojęcia stylowe, cykliczny charakter rozwoju sztuki, Winckelmann i pojęcie stylu, Hegel i związek stylu z duchem czasu). 2. Uniwersytecka, „politechniczna” i „konfesyjna” historia sztuki w wieku XIX oraz znawstwo (K. Schnaase i uniwersalna historia sztuki, J. Burckhardt i historia kultury, biografistyka, G. Semper, archeologia chrześcijańska, spór o Holbeina, G. Morelli). <p><u>II. W kręgu metod formalnych</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Heinrich Wölfflin: od psychologizmu do „czystego widzenia”. 4. Starsza szkoła wiedeńska, Alois Riegl i problem „Kunstwollen”. 5. Metody analizy formalnej w XX wieku (H. Focillon, problem pluralizmu stylowego, historia rzeczy G. Kublera, rozwój i krytyka znawstwa). 6. Forma i treść: Max Dvořák i młodsza szkoła wiedeńska <p><u>III. Ikonografia i ikonologia</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Badania ikonograficzne w wieku XIX (A. Springer, ikonografia chrześcijańska, E. Mâle). 8. Aby Warburg i „nauka bezimienna”. 9. Ikonologia i badania ikonograficzne (E. Panofsky, J. Białostocki); historia idei. <p><u>IV. Współczesne dyskusje metodologiczne</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Semiotyka i strukturalizm (szkoła z Tartu, R. Barthes) 11. W kręgu podejrzeń (M. Foucault, R. Barthes) 12. New Art History (John Berger, postkolonializm, gender i queer), Visual culture studies 13. Poststrukturalizm i intertekstualność 14. W stronę sensu (U. Eco i estetyka recepcji W. Kempa) 15. Powrót do dzieła (ikoniki i hermeneutyka) 16. Antropologia obrazu (H. Belting) i G. Didi-Huberman
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Podstawowa literatura przedmiotu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Giorgio Agamben, <i>Aby Warburg i „nauka bezimienna“</i>, „Konteksty” 61, 2007, nr 3-4, s. 277-286 2. Jan Białostocki, <i>Historia sztuki wśród nauk humanistycznych</i>, Warszawa 1980 3. Mariusz Bryl, <i>Suwerenność dyscypliny. Polemiczna historia sztuki od 1970 roku</i>, Poznań 2008 [III/1, IV/5, V/1, V/2, VIII, XI] 4. S. Czekalski, <i>Intertekstualność i malarstwo. Problem badań nad związkami międzyobrazowymi</i>, Poznań 2006 5. L. Kalinowski, <i>Max Dvořák i jego metoda badań nad sztuką</i>, Warszawa 1974 6. Andrzej Leśniak, <i>Obraz płynny. Georges Didi-Huberman i dyskurs historii sztuki</i>, Kraków 2010 7. Edgar Wind, <i>Krytyka znawstwa</i>, tłum. M. Klukowa, w:

Pojęcia, problemy, metody współczesnej nauki o sztuce, oprac. J. Białostocki, Warszawa 1976, s. 170-192.

Teksty źródłowe:

1. H. Wölfflin, *Podstawo pojęcia historii sztuki*, tłum. D. Hanulanka, Wrocław 1962 [Gdańsk 2006]
2. A. Riegl: fragment tekstów z: K. Piwocki, *Pierwsza nowoczesna teoria sztuki. Poglądy Aloisa Riegla*, Warszawa 1970
8. Fragmenty tekstów z: *Max Dvořák i jego teoria dziejów sztuki*, oprac. L. Kalinowski, Warszawa 1974
3. H. Focillon, *Życie form*, w: *Antologia współczesnej estetyki francuskiej*, Warszawa 1980
4. E. Gombrich, *Style*, w: *The Art of Art History: A Critical Anthology*, red. D. Preziosi, Oxford-New York 1998, s. 150-163
5. G. Kubler, *Kształt czasu. Uwagi o historii rzeczy*, tłum. J. Hołówka, Warszawa 1970
6. E. Panofsky, *Perspektywa jako „forma symboliczna”*, tłum. G. Jurkowlanec, Warszawa 2008
7. E. Panofsky, *Ikonografia i ikonologia*, tłum. K. Kamińska, w: idem, *Studia z historii sztuki*, oprac. J. Białostocki, Warszawa 1971, s. 11-32
8. J. Białostocki, *Symbole i obrazy*, w: idem, *Symbole i obrazy w świecie sztuki*, Warszawa 1982, s. 12-42
9. E. Gombrich, *Sztuka i złudzenie*, tłum. J. Zarański, Warszawa 1981
10. B. Uspienski, *O systemie przekazu obrazu w rosyjskim malarstwie ikon*, tłum. Z. Zaron, w: *Semiotyka kultury*, Warszawa 1977, s. 331-343
11. R. Barthes, *Retoryka obrazu*, tłum. Z. Kruszyński, w: *Ut pictura poesis*, Gdańsk 2006, s. 139-158
12. R. Barthes, *Mitologie*, Warszawa 2008
13. J. Berger, *Sposoby widzenia*, tłum. M. Bryl, Warszawa 2008
14. Griselda Pollock, *Polityka teorii: pokolenia i geografie. Teoria feministyczna i historie historii sztuki*, tłum. M. Bryl, „Artium Quaestiones” 8, 1996, s. 153-186
15. M. Imdahl, *Giotto. Z zagadnień ikonicznej struktury sensu*, tłum. T. Żuchowski, „Artium Quaestiones” 4, 1990, 104-123
16. M. Brötje, *Obraz jako stworzenie*, tłum. M. Haake, w: *Obraz zapośredniczony*, red. M. Poprzęcka, Warszawa 2005, s. 113-117
17. L. Kalinowski, *Model funkcjonalny przekazu wizualnego na przykładzie renesansowego dzieła sztuki*, w: *Renesans. Sztuka i ideologia*, Warszawa 1976, s. 165-177
18. M. Porębski, *Semiotyka a ikonika*, w: idem, *Sztuka a informacja*, Kraków 1986, s. 105-115
19. H. Belting, *Antropologia obrazu. Szkice do nauki o obrazie*, tłum. M. Bryl, Kraków 2007
20. G. Didi-Huberman, *Obraz jako rozdarcie i śmierć wcielonego Boga*, tłum. Mirosław Loba, „Artium Quaestiones” 10, 2000, s. 229-323